

За глухия рибар и Ванеса Бикрофт

Венцислав Занков

За мен е изключително събитие, че в България официално се представят две работи на Ванеса Бикрофт - видеата, които гледахме нагъзени пред „клек арт“-а на института за съвременно изкуство са официално и легално предоставени от автора според твърденията на Ярослава Бубнова и са предоставени специално за прожекция в този „културен феномен“ клек-арт-а, феномен, не само според създателите му през есента на 2007, но и според анкетата на в-к „Култура“ за важните неща, станали през цялата 2007-ма.

Преди да се опитам да обясня защо Ванеса Бикрофт ме вълнува толкова много, искам да дообясня защо има и глух рибар в заглавието – защото глухия рибар е идеалният зрител на „клек-арт“- а: - Първо - ако видеото има звук, то той не се чува защото е зад дебело стъкло, а колонка за звук /като при някои магазини/ отвън не е изведена. За нечуващия/глухия/ дали видеото има или няма звук е без значение; Второ – защо рибар – а/ защото трябва да се носи сгъваемо рибарско столче, за да може да се изгледа в относителен комфорт едно видео със средна дължина 30-40мин.

б/ рибарите се славят с търпение и могат да изчакат края, какъвто и да е той.

Да клечиш 30 минути най-малко, за да гледаш прожекция в дъното на стената на едно мазе, е по скоро част от S/M пърформанс, отколкото част от възприемане/консумация/ на изкуство. По думите на създателите на „клек арт“-а според тях той е реплика на феномена „клек шоп“ който по мои спомени е от началото на промените и бумът му беше средата на 90те и е продукт на нищетата, липсата на нормален живот, нормално социално и икономическо функциониране на обществото –ако имаше клек арт по онова време, сигурен съм, щеше да има бутане и народ, желаещ да гледа и да сподели с останалите около него видяното. Към 2008-ма на така нареченото откриване на видеата на Ванеса Б.– присъстваха 5 човек представляващи и симпатизиращи организаторите /ИСИ/ и техни близки, две девойки с интерес към културологията, едно дете, Надя Ляхова, Боряна Драгоева и аз. Аз останах да снимам и да видя дали хората въобще забелязват или се интересуват от прозорчето на мазето на бул. Фр. Нансен №3. Не. Малко по-късно се появи Стефан Джамбазов. Поразсъждавахме малко, че така не е гот да се прави –да се показва така и такава изкуство е много измъчено и безсмислено както за изкуството, така и за публиката. Според мен невероятните пърформанси и видеодокументация на В. Бикрофт заслужават много повече, публиката заслужава много повече също, защото

Седмица по-късно.

Сещам се за това, което ми каза Калина. Били с Орлин на венецианското биенале – работата на Ванеса, тази за глухите и мъртвите и за Судан, била на рибарски кей, който е бил старателно почистен, но все пак миризмата риба не може да се избегне. Като видяла тези оцветени в черно налягали хора в локви от „кръв“, първата асоциация била, че става дума за тюлени, за хора-тюлени в кръв, за някакъв еко-протест. Не че няма връзка между екология и политика, но пърформансът на Ванеса Бикрофт е изцяло и само политически – за избиването на хора в мълчание. На видеото се забелязват мухи да се мотаят край камерата, не поради разлагането на човешка плът, те са просто част от ежедневието сюжет на рибарския кей, но помагат за въздействието. И си мисля за хората-тюлени...

5 дни по-рано...

100 голи жени подредени по цвета на косата – чернокоси, после руси. Накрая са строени червенкосите. В този порядък се постига германския трикоълор - от косите на главите на сто голи жени и това е поздрав към

Германия. Имам чувството, че ако някой /чужденец/ ни поздрави по подобен начин, най-вероятно е да стане скандал.

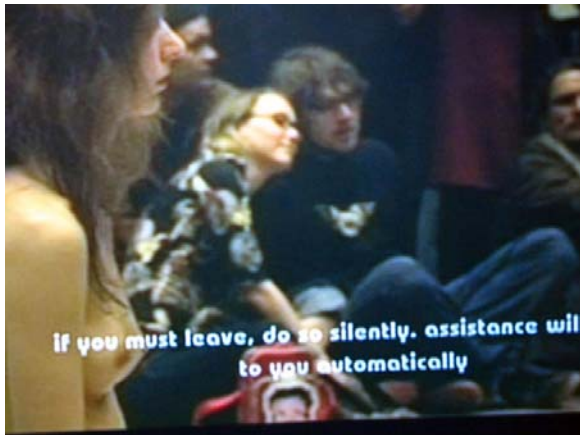

снимки през съклото на мазето, където се прожектира видеото от vb55, Neue Nationalgalerie Berlin, 2005 /фото В.Занков/

До колкото разбирам от кунст, работата vb55 на Ванеса Бикрофт се движи на ръба - от едната страна стои усещането за оголената екзистенция, живот, изпразнен от съдържание, празнотата на безмисленото очакване за края... В германски контекст няма как да не премине сянката на Третия Райх и лагерите на смъртта. От другата стои това „днес“ – отчуждението днес, отчужденото днес, само-внушената самодостатъчност днес, предметеността на тялото и телесното днес, жената днес, феминизма днес, страховете днес, самотата днес, отегчението днес, болките в краката днес, болките в кръста днес, отмалялостта днес, безкрайното едно-и-също днес... На видеодокументацията има един страхотен кадър, в който се вижда как публиката гледа. Вече седнала на земята, седи и гледа отмалелите жени, които седят/стоят гледат нея, над нея, някак си отвъд нея - независимо дали си мъж или жена, там някъде започва да се появява твоя образ срещу теб, в това живо огледало, там някъде започват да се преплитат огледалните мисли. Някъде там може да се появи и хрумването, че не тези жени са пърформанса. Големия изтощителен, без-образен пърформанс го правите вие/ние/те . „Дългата разходка“ на Стивън Кинг вече е реалност и дали ще спечелиш накрая няма никакво значение защото вече не си ти...

Оголени жени и публика снимки през съклото на мазето, където се прожектира видеото от vb55, Neue Nationalgalerie Berlin, 2005 /фото В. Занков/

6 дни по-рано.

Намазана и лъщяща гола жена в чорапогащник да стои права и неподвижно, да гледа неவிждащо през теб – направо си е S/M сюжет. Има нещо перверзно. В чорапогащника. Има перверзия и в тази игра на власт и позиции – гола жена като експонат – ти на зрител. Оглеждаш какво? Плътта, която обаче е в статут на недосегаемост. Мислиш за недосегаемите мисли на тези оголени жени, Гледаш и чакаш помръдване, потрепване, движение, издаващо процеса на умора Гледаш. Чакаш.

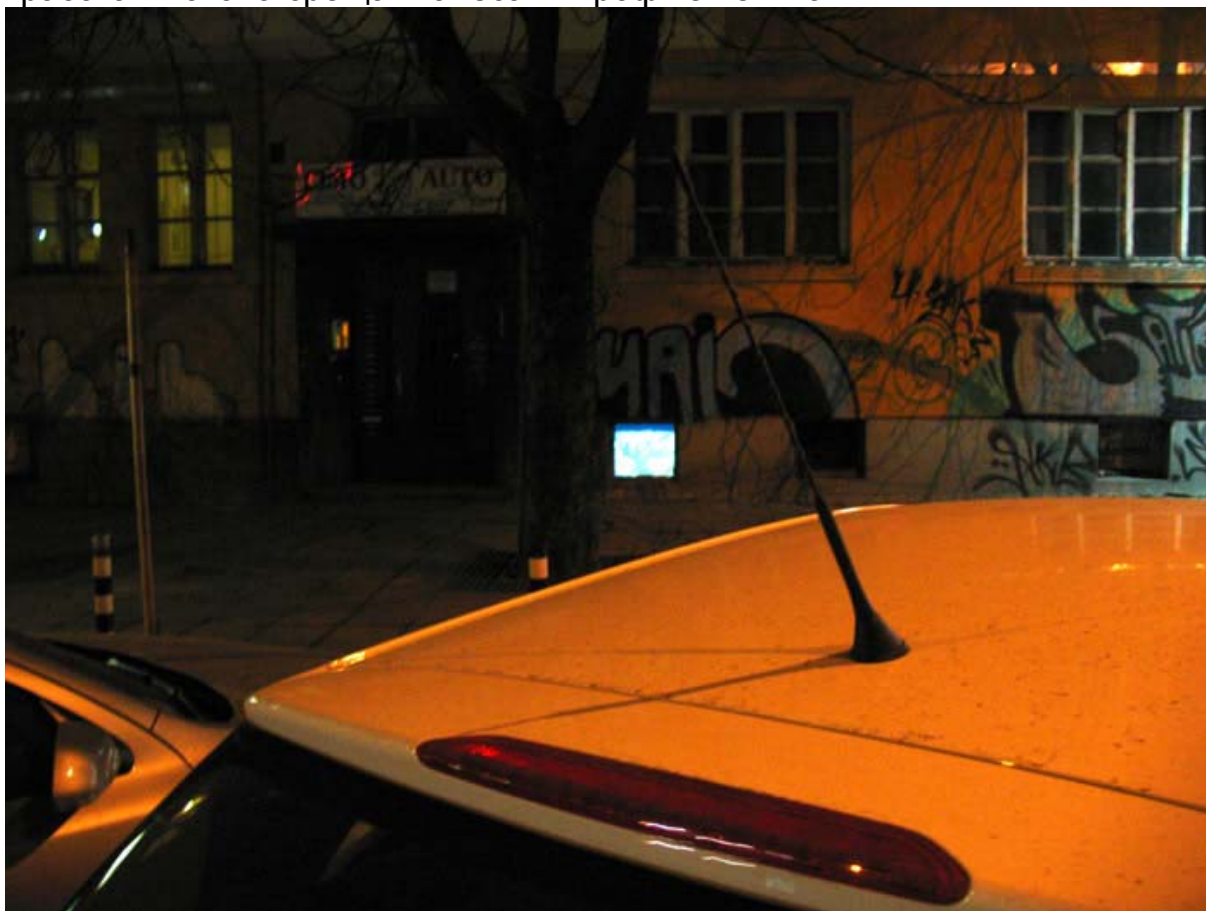

Днес 11.02.2008

Минавам покрай „Кравай” Сещам се за „клек арт”-а. И нали съм бил проклет, реших да проверя дали въобще работи. Времето студено, и понеделнишко, по улицата - никой. Само от едно мазе – светлина. Навеждаш се и виждаш –оголените жени са там и гледат от стената. Отчуждено самото и изоставено, и там, се оказва и видеото vb55. И има красота в такава среща. Ванеса Бикрофт е велика.

В дъното, на стената през прозорчето, което се вижда че свети, се прожектираха видеата на Ванеса Бикрофт. Бул „Фр Нансен”3

Повече за работите на Ванеса Бикрофт, показвани в България, можете да прочетете [тук](#)